

Bydgoszcz, 16.11.2024

prof. dr hab. Aleksandra Grucza-Rogalska

Akademia Muzyczna im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku

Dziedzina sztuki

Dyscyplina sztuki muzyczne

Recenzja pracy doktorskiej mgr Olivii Kaczyńskiej

sporządzona w związku z pełnieniem funkcji recenzenta w przewodzie doktorskim, w dziedzinie sztuk muzycznych, w dyscyplinie artystycznej: dyrygentura, zgodnie z uchwałą nr 16/2018/2019 Rady Wydziału Edukacji Muzycznej, Chóralistyki i Muzyki Kościelnej Akademii Muzycznej im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu z dnia 17 kwietnia 2019 roku.

Zleceniodawca recenzji

Recenzję sporządza się w oparciu o pismo prof. dr hab. Jolanty Szybalskiej-Mateczak – Przewodniczącej Rady Dyscypliny Sztuki Muzyczne Akademii Muzycznej im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu z dnia 3 października 2024 r., w związku z uchwałą nr 14/2018/2019 Rady Wydziału Edukacji Muzycznej, Chóralistyki i Muzyki Kościelnej Akademii Muzycznej im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu z dnia 17 kwietnia 2019 roku w sprawie wszczęcia przewodu doktorskiego mgr Olivii Kaczyńskiej w dziedzinie sztuk muzycznych, w dyscyplinie artystycznej: dyrygentura i wyznaczenia promotora w osobie dr hab. Agnieszki Franków-Żelazny oraz w związku z uchwałą nr 16/2018/2019 Rady Wydziału Edukacji Muzycznej, Chóralistyki i Muzyki Kościelnej Akademii Muzycznej im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu z dnia 17 kwietnia 2019 roku w sprawie wyznaczenia mojej osoby do pełnienia funkcji recenzenta w przewodzie doktorskim mgr Olivii Kaczyńskiej w dziedzinie sztuk muzycznych, w dyscyplinie artystycznej: dyrygentura.

Podstawowe dane o Doktorantce i przebieg pracy zawodowej

Pani mgr Olivia Kaczyńska jest absolwentką Państwowej Szkoły Muzycznej II stopnia im. Józefa Elsnera w Warszawie na kierunkach nauczanie przedmiotów teoretycznych oraz prowadzenie zespołów muzycznych (1994) oraz z wynikiem celującym kierunku Prowadzenie Zespołów Wokalnych i Wokalno-Instrumentalnych na Wydziale Edukacji Muzycznej w Akademii Muzycznej im. Fryderyka Chopina w Warszawie, w klasie prof. Andrzeja Banasiewicza. W latach 1997-2000 studiowała także Dyrygenturę Symfoniczno-Operową u prof. Bogusława Madeya na Wydziale Kompozycji, Dyrygentury i Teorii Muzyki ww. uczelni. Ukończyła Studium Wychowania Muzycznego Carla Orffa w Warszawie (2005/2006) i wielokrotnie uczestniczyła w warsztatach organizowanych przez Polskie Towarzystwo Carla Orffa. W 2003 roku rozpoczęła współpracę ze Studium Zoltána Kodálya przy Wydziale Edukacji Muzycznej rodzimej uczelni, a następnie ze Stowarzyszeniem im. Zoltána Kodálya w Polsce. Uczestniczyła w Polsko-Węgierskich Seminariach Kodályowskich (2004 i 2006), a w

2007 w kursie w Instytucie Kodályowskim w Kecskemét, W latach 1997-2011 współpracowała jako drugi dyrygent i pedagog emisji głosu z chórem mieszanym *Canto* działającym przy Miejskim Ośrodku Kultury w Piastowie. Od 2002 r. prowadzi chór mieszany *Effatha* przy parafii św. Szczepana w Raszynie. W latach 2005-2010 współpracowała z dziecięcym chórem *Dominanta* (na stanowisku dyrygenta i akompaniatora), a w latach 2006-2010 pracowała jako chórmistrz w Szkole Muzycznej I stopnia *Maestro* w Piasecznie. W latach 2012-2016 prowadziła założony przez siebie Kameralny Zespół Wokalny *Passionate* przy Miejskim Ośrodku Kultury w Piastowie. W 2015 założyła przy Gminnym Ośrodku Kultury w Lesznowoli działający do 2020 chór *Sempre*, złożony z absolwentów chóru *Animato*, ich rodziców i miłośników śpiewu. W 2001 roku pracowała dla Instytutu Sztuki Polskiej Akademii Nauk przy publikacjach dotyczących muzyki ludowej, czego owocem był autorski program *Muzyka źródeł*, który wykorzystwała w pracy z młodzieżą w Gimnazjum w Raszynie, gdzie w roku szkolnym 2003/2004 była nauczycielem. W latach 2005-2015 była wykładowcą na Wydziale Pedagogiki (wcześniej Wydział Nauk Humanistycznych) Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie. Od 2006 roku jest nauczycielem muzyki w Szkole Podstawowej im. Jana Pawła II w Łazach, gdzie prowadzi chór *Animato* (uczniowie klas 3-8) i chór kandydacki *Primus* dla najmłodszych dzieci z klas 0-3. Z chórem szkolnym *Animato* w latach 2007-2010 oraz od 2016 bierze udział w Ogólnopolskim Programie Rozwoju Chórów Szkolnych „Śpiewająca Polska”. W latach 2010-2014 roku prowadziła według koncepcji Carla Orffa i Emila Jaquesa Dalcroze’a zajęcia rytmiki w niepublicznym przedszkolu „Bzyczek”. Od 2016 współpracuje z Zespołem Instrumentów Dawnych *Ars Nova*, z którym bierze udział w cyklu Muzyka u św. Katarzyny i w cyklu Mazowsze w Koronie. Od 2021 jest wykładowcą w Akademii Muzycznej im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu.

Działalność artystyczna Doktorantki

Z przebiegu pracy zawodowej Pani mgr Olivii Kaczyńskiej można wysnuć jasny wniosek o wielości Jej działań artystycznych i organizacyjnych zarówno w zakresie prowadzenia zespołów chóralskich jak i dydaktyki. W starannie przygotowanej dokumentacji przewodowej, Doktorantka wykazuje osiągnięcia artystyczne sześciu chórów pracujących pod Jej dyрекcją:

1. Chór *Animato* przy Szkole Podstawowej im. Jana Pawła II w Łazach,
2. Chór *Primus* przy Szkole Podstawowej im. Jana Pawła II w Łazach,
3. Chór *Effatha* przy Parafii św. Szczepana w Raszynie,
4. Chór *Sempre* przy Gminnym Ośrodku Kultury w Lesznowoli,
5. Chór *Passionate* przy Miejskim Ośrodku Kultury w Piastowie.
6. Chór nauczycielski *Pasjonato* przy Szkole Podstawowej im. Jana Pawła II w Łazach.

Ad. 1. Chór *Animato* przy Szkole Podstawowej im. Jana Pawła II w Łazach

Członkami założonego w 2006 r. Chóru *Animato* są uczniowie klas 3-8 Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Łazach. Zespół koncertuje w rodzimej szkole, gminie oraz województwie mazowieckim, uświetniając swoimi występami różne uroczystości szkolne i państwowe. Spośród ponad 200 koncertów, Doktorantka wskazuje 104 o wysokim znaczeniu. Część z nich odbyła się w takich miejscach na terenie gminy i okolic jak: Gminny Ośrodek Kultury i Kościół św. Szczepana w Raszynie, Kościół św. Marii Magdaleny oraz Centrum Integracji Społecznej

w Magdalence, Miejski Ośrodek Kultury w Piastowie, Urząd Gminy w Lesznowoli, Centrum Kultury i Inicjatyw Obywatelskich w Podkowie Leśnej, Kościół pw. Wniebowzięcia NMP Opactwo w Sieciechowie, Kościół pw. Niepokalanego Poczęcia NMP w Górze Kalwarii, Wojskowy Instytut Techniczny Uzbrojenia w Zielonce. Chór *Animato* pod kierunkiem Pani mgr Olivii Kaczyńskiej miał okazję koncertowania także w wielu znaczących salach koncertowych i kościołach Warszawy jak: Filharmonia Narodowa, siedziba orkiestry *Sinfonia Varsovia*, Teatr Wielki – Opera Narodowa, Studio Koncertowe Polskiego Radia im. W. Lutosławskiego, sala widowiskowa w Gimnazjum nr 47 im. Marszałka Józefa Piłsudskiego, Ośrodek Kultury *Arsus*, Wilanowskie Centrum Kultury, Wolskie Centrum Kultury, PSM I stopnia nr 2, Cerkiew Hagia Sofia, Kościół św. Katarzyny. Zespół zaprezentował się także w ważnych salach koncertowych kilku miast w Polsce jak np.: Narodowe Forum Muzyki we Wrocławiu, Filharmonia Łódzka, Konkatedra pw. Niepokalanego Serca NMP w Sokołowie Podlaskim, Centrum Pomocowe Caritas im. Jana Pawła II w Gdańsku, Kościół Narodzenia Najświętszej Maryi Panny w Głubczycach, Oblackie Centrum Edukacji i Kultury w Gdańsku, Kościół św. Jakub Apostoła w Gdańsku, Akademia Muzyczna im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu. Repertuar chóru jest bardzo różnorodny – od muzyki dawnej, wykonywanej z Zespołem Instrumentów Dawnych Ars Nova przez okolicznościowe pieśni, utwory patriotyczne, kolędy, piosenki filmowe, aż do muzyki współczesnych kompozytorów polskich. Chór *Animato* może poszczycić się udziałem w 23 regionalnych i ogólnopolskich przeglądach i konkursach chóralnych, jak m.in.: Regionalne Przeglądy Kolędowe i Patriotyczne oraz Konkurs chórów regionu Warszawa programu „Śpiewająca Polska”, Gminne Teatralia, Festiwal Patriotyczny w Pamięćce, Międzynarodowy Festiwal Kolęd i Pastorałek im. Ks. Kazimierza Szwarlika w Będzinie, Mazowiecki Festiwal Dziecięcej i Młodzieżowej Twórczości Artystycznej, Ogólnopolski Festiwal Współczesnej Muzyki Chóralnej *Music Everywhere*, Festiwal *Silesia Cantat*. Zespół czterokrotnie był zaproszony jako chór warsztatowy: trzykrotnie do Ogólnopolskich Warsztatów Chórmistrzowskich w ramach projektu Akademia Chóralna – Śpiewająca Polska, a także podczas IX Ogólnopolskiego Seminarium dla Chórmistrzów „Edukacja i wykonawstwo”.

Ad. 2. Chór *Primus* przy Szkole Podstawowej im. Jana Pawła II w Łazach

Chór *Primus* to zespół złożony z uczniów klas 0-3, którego celem jest rozwój muzyczny dzieci, oraz przygotowanie jego członków do śpiewania w chórze *Animato*. Chór uświetnia uroczystości szkolne, ale i wraz z Chórem *Animato* bierze udział w większych imprezach, wykonując jednogłosowe piosenki z akompaniamentem fortepianu, z dodatkowym ruchem scenicznym i towarzyszeniem instrumentów perkusyjnych. Wykazane w dokumentacji najważniejsze koncerty zespołu w liczbie 39 układają się w cyklicznie powtarzające się sekwencje występów tematycznych jak: koncerty jesienne, kolędowe lub noworoczne, wiosenne, letnie.

W repertuarze obu chórów dziecięcych znajduje się wiele utworów/piosenek polskich współczesnych kompozytorów tworzących dla dzieci jak: Jan Krutul, Grzegorz Miśkiewicz, Anna Maria Pawelec, Andrzej Borzym, Teresa Niewiarowska, Małgorzata Nowak-Guzowska. Znajdują się także pozycje wybitnych kompozytorów polskich XX wieku jak: Witold Lutosławski, Edward Pałłasz, Irena Pfeiffer, Maciej Małecki a także XIX wieku jak Stanisław

Moniuszko. Repertuar chórów poszerzony jest o opracowania piosenek filmowych i innych autorstwa m.in. Andrzeja Korczyńskiego, Karla Jenkinsa, Johna Eltona, Włodzimierza Korcza, Jerzego Wasowskiego. Różnorodność repertuarowa świadczy o wielobarwnym zapotrzebowaniu koncertowym zespołów pod dyktando Doktorantki oraz Jej dbałości o atrakcyjność zajęć i wysoki poziom artystyczny.

Ad. 3. Chór *Effatha* przy parafii św. Szczepana w Raszynie

Chór *Effatha* jest amatorskim chórem parafialnym, służącym swoim śpiewem przede wszystkim podczas niedzielnych liturgii oraz uroczystości parafialnych. Zespół powstał w 2012 roku z dwóch schół ww. parafii: młodzieżowej pod kierunkiem Olivii Kaczyńskiej i męskiej pod kierunkiem Pawła Kaczyńskiego, zyskując tym samym dwoje dyrygentów. Doktorantka wskazuje ponad 20 koncertów Chóru *Effatha* o treści pasyjnej, kolędowej, maryjnej i patriotycznej wykonanych w rodzimym kościele ale także w Magdalence, Piastowie czy na Jasnej Górze w Częstochowie. Chór może poszczycić się zdobyciem I nagrody na 19. Festiwalu Pieśni Sakralnej w Grójcu w 2018 roku.

Ad. 4. Chór *Sempre* przy Gminnym Ośrodku Kultury w Lesznowoli

Pani mgr Olivia Kaczyńska, w latach 2015-2020 (do pandemii covid-19) prowadziła założony przez siebie Chór *Sempre*, który skupiał w swych szeregach chórzystów-absolwentów Chóru *Animato*, którzy chcieli kontynuować muzyczną przygodę. Zespół skupiał osoby w różnym wieku, których łączyła wspólna pasja do muzyki. Jak wynika z dokumentacji, Chór nie prowadził własnej działalności artystycznej, ale dołączał się do koncertów innych zespołów prowadzonych przez Doktorantkę.

Ad.5. Chór *Passionate* przy Miejskim Ośrodku Kultury w Piastowie

Wokalny Zespół Kameralny *Passionate* działający w latach 2012-2015 koncertował (ok. 20 razy) w swojej siedzibie lub podczas wydarzeń w innych miejscach, w których występowały chóry pod dyktando Doktorantki.

Ad.6. Chór nauczycielski *Pasjonato* przy Szkole Podstawowej im. Jana Pawła II w Łazach

Działający w latach 2021-2023 żeński chór nauczycielski *Pasjonato* w swoim repertuarze miał głównie polskie piosenki z lat 60, 70, 80 i 90-tych, m.in. Anny Jantar, Anny Marii Jopek, Zbigniewa Wodeckiego. Zespół występował podczas koncertów innych chórów pod dyktando Doktorantki.

Repertuar chórów mieszanych *Effatha*, *Sempre*, *Passionate* opiewa na kilkadziesiąt utworów kompozytorów zarówno polskich (m.in.: Andrzej Banasiewicz, Paweł Bębenek, Jakub Blycharz, Jacek Gałuszka, Włodzimierz Korcz, Andrzej Koszewski, Dawid Kusz, Jan Maklakiewicz, Feliks Nowowiejski, Piotr Pałka, Zbigniew Preisner, Marian Sawa, Stefan Stuligrosz, Józef Świder, Jacek Sykulski), jak i zagranicznych (m.in.: Jakob Arcadelt, Adriano Banchieri, Giulio Caccini, Bob Chilcott, Hans Leo Hassler, Karl Jenkins, Zoltan Kodaly, Antonio Lotti, Lorenz Maierhofer, Jerry Bock).

Lektura dokonań artystycznych Doktorantki pozwala na wyrobienie sobie pozytywnej opinii o aktywności i dorobku mgr Olivii Kaczyńskiej. Jej działalność dyrygencka koncentruje się

obecnie na chórach dziecięcych działających przy Szkole Podstawowej im. Jana Pawła II w Łazach: *Animato* i *Primus* odnoszących sukcesy koncertowe a w przypadku Chóru *Animato* także konkursowe. Podczas konkursów i festiwali chóranych zdobyła liczne nagrody i wyróżnienia specjalne: 16 nagród dla I miejsca lub w złotym paśmie, 6 nagród dla II miejsca lub w srebrnym paśmie, 2 nagrody dla III miejsca lub w brązowym paśmie. Pani Olivia Kaczyńska zdobyła także Dyplom dla najlepszego dyrygenta w Konkursie Chórów Regionu Mazowieckiego Projektu Akademia Chóralna – Śpiewająca Polska 2019. Za swoją wybitną pracę artystyczną i pedagogiczną została nagrodzona przez Dyрекcję Szkoły (12), Radę Rodziców (1), a także Wójta Gminy Lesznowola (3) oraz Ministra Edukacji Narodowej (1). Z analizy dokonań chórmistrzowskich Doktorantki wyłania się dyrygentka ambitna, prowadząca ożywioną, wszechstronną działalność obejmującą różnorodne formy artystyczne, skupiającą wokół siebie zarówno dzieci, młodzież, ich rodziców, jak i absolwentów oraz dorosłych pasjonatów wspólnego śpiewu.

Działalność dydaktyczna i organizacyjna Doktorantki

Pani mgr Olivia Kaczyńska oprócz pracy w charakterze nauczyciela muzyki (od 2006) i dyrygenta dwóch Chórów w Szkole Podstawowej im. Jana Pawła II w Łazach, w latach 2005-2015 była wykładowcą na Wydziale Pedagogiki (wcześniej Wydział Nauk Humanistycznych) Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie prowadząc takie przedmioty jak: Ćwiczenia: laboratorium muzyka, Konwersatorium z wiedzy o muzyce, Metodyka nauczania muzyki, Metodyka edukacji muzycznej w przedszkolu i szkole. Od 2021 r. pracuje na stanowisku wykładowcy w Akademii Muzycznej im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu, prowadząc zajęcia na obu stopniach studiów: Metodyka edukacji muzycznej, Zespół instrumentów szkolnych z praktyką, Zespół fletów podłużnych z metodyką, Aktywizujące metody edukacji muzycznej, Metodyka edukacji muzycznej, Dydaktyka przedmiotu muzyka, Współczesne systemy edukacji muzycznej w pracy zespołowej, Zespół fletów podłużnych z metodyką, Aktywizujące metody edukacji muzycznej. Pani mgr Olivia Kaczyńska jest także sprawną organizatorką wszystkich koncertów i wyjazdów swoich zespołów, Otwartych Warsztatów Chóranych, imprez Akademii Chóralnej – Śpiewającej Polski, czy wymiany pomiędzy chórami z Łazów i Głubczyc. Chętnie dzieli się swoją wiedzą i doświadczeniem biorąc udział w różnych formach doskonalenia zawodowego nauczycieli jak: Konferencje metodyczne dla nauczycieli muzyki (Mińsk Mazowiecki i Warszawa 2012-2014), Warsztaty metodyczne dla nauczycieli na temat aktywizujących metod pracy na lekcjach muzyki (Bydgoszcz, Szczecin 2007), Szkolenie „Prawidłowa emisja głosu w pracy nauczyciela” (Łazy 2014), Ogólnopolskie warsztaty chórmistrzowskie dla dyrygentów projektu Akademia Chóralna – Śpiewająca Polska (Poznań, Warszawa 2019; Jabłonna 2018, Otrębusy, Warszawa 2024, Bydgoszcz 2024, Szczecin 2022, Wrocław 2022), Warsztaty emisji głosu podczas I Festiwalu Chóralnego „Just Sing” (Warszawa 2018), Warsztaty „Moim instrumentem jest chór” podczas XXVII Ogólnopolskich Warsztatów Muzycznych dla Nauczycieli organizowanych przez Towarzystwo Carla Orffa (Warszawa 2017), Warsztaty kreatywne „Lekcja muzyki bez barier” w ramach II Ogólnopolskiej Konferencji dla Edukatorów Muzyki „Muzyka bez barier” (Wrocław 2024), Warsztaty w ramach XXXV Kursu Polskiego Towarzystwa Carla Orffa „Czas na zmiany” (Warszawa 2024), Warsztaty dla nauczycieli organizowane w Narodowym Instytucie Muzyki i Tańca w Warszawie w ramach cyklu „Muzyka z pasją” (Warszawa 2023,

2024), Warsztat dla uczestników Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej „50 lat studiów muzykoterapii w Polsce” (Wrocław 2023), Warsztaty „Kreatywność pilnie poszukiwana” oraz panel „Orff w szkolnej codzienności, czyli studenci w akcji!” w ramach I Ogólnopolskiej Konferencji dla Nauczycieli Muzyki „Kreatywność w Edukacji Muzycznej” (Wrocław 2023), Warsztaty w ramach IX Ogólnopolskiego Seminarium dla Chórmistrzów „Edukacja i wykonawstwo”: „Rola zabawy w twórczej pracy z chórem dziecięcym” (Warszawa 2022), Warsztaty choralne „Muzyka, ruch i instrumenty” w Grójeckim Ośrodku Kultury (Grójec 2021). Pani mgr Olivia Kaczyńska organizuje także dodatkowe formy warsztatowe zwłaszcza dotyczące metody edukacyjnej Karla Orffa dla studentów AMKL we Wrocławiu a także poprowadziła Warsztaty dla grupy początkującej i średniozaawansowanej Chóru Dziewczęcego NFM „Praca na emisją głosu w zespole dziecięcym na przykładzie wybranych opracowań piosenek z bajek Disneya” (Wrocław 2023). Na podkreślenie zasługują dwie kwestie dotyczące działalności dydaktycznej Doktorantki. Pierwsza to fakt zatrudnienia w Katedrze Edukacji Muzycznej Akademii Muzycznej we Wrocławiu i druga, to wielość zaproszeń od różnych podmiotów edukacyjnych do poprowadzenia warsztatów dla nauczycieli muzyki i dyrygentów chórów dziecięcych. Jak widać kompetencje i wiedza Pani Olivii Kaczyńskiej na ww. polu zatacza bardzo szerokie ogólnopolskie kręgi od Szczecina, przez Bydgoszcz, Poznań, Warszawę do Wrocławia. Staje się ważną postacią w środowisku osób zajmujących się edukacją muzyczną dzieci, posiadającą wieloletnie doświadczenie w kształceniu muzycznym najmłodszych. Cieszy fakt, że praktyczną wiedzę może przekazywać kolejnym pokoleniom studentów i nauczycieli.

Działalność naukowa Doktorantki

Dorobek naukowy Doktorantki jest ukierunkowany na główne pole działalności jakim jest szeroko pojęta choralistyka szkolna. Jest współautorką wraz z Alicją Szelugą publikacji wydanej w dwóch tomach przez Narodowe Forum Muzyki w 2019 i 2021 „Śpiewajmy! Śpiewnik choralny z zadaniami muzycznymi (z utworami jedno i dwugłosowymi) wraz z akompaniamentami. Doktorantka jest także autorką publikacji „Moniuszkowski śpiewnik domowy” wydany przez NFM i Teatr Wielki Opera Narodowa w 2019 oraz współautorką obok Katarzyny Jakóbczak-Drażek, Maliny Sarnowskiej, Urszuli Smoczyńskiej publikacji "Nuty, smyki i patyki", podręczników do muzyki dla klas 4-6 wydanych przez WSiP 2012-14). W biuletynie „Pomagamy uczyć” opublikowała 3 artykuły (2012-2014), nagrała także dwie płyty CD: w 2014 Piosenki dla wydawnictwa WSiP do podręcznika „Nuty, smyki i patyki” oraz w 2018 Suitę Zagrajmy w muzykę dla NFM. W 2021 przygotowała dwa webinaria dla Akademii Choralnej – Śpiewającej Polski, opracowała i wdrożyła 3 programy edukacyjne (Muzyka źródeł 2003, Nuty, smyki i patyki 2012, Nuty smyki i patyki bis 2015) oraz Program dodatkowych zajęć muzycznych "Śpiewająca Szkoła" wg koncepcji Zoltána Kodály'a dla uczniów klas 4. Szkoły Podstawowej (dopełnienie zajęć muzycznych prowadzonych w klasach 1-3), w tym napisała i wydała podręcznik dla ucznia (Łazy 2009).

Doskonalenie zawodowe Doktorantki

Udział Pani mgr Olivii Kaczyńskiej w licznych warsztatach, seminariach, konferencjach świadczy o jej wysokiej świadomości konieczności permanentnego rozwoju jako muzyka - dyrygenta. W 2007 ukończyła Specjalny Kurs w Kodály Institute of Ferenc Liszt Academy of

Music w Kecskemét, w 2010/2011 Kurs Emisji głosu w Warszawie, w 2024 w Warszawie XXXV Kurs Polskiego Towarzystwa Carla Orffa „Czas na zmiany”. Wzięła udział w licznych formach doskonalenia artystycznego jak: 16 konferencjach (Warszawa, Wrocław, Karolin Otrębusy, Poznań), 16 seminariach (Elbląg, Lublin, Warszawa, Olsztyn, Wrocław, Chorzów, Tarnowo Podgórne), 18 warsztatach (Warszawa, Radziejowice, Jabłonna, Wiązowna, Gdańsk, Poznań, Kazimierz Dolny, Bydgoszcz), 6 webinarach. Również jako nauczyciel rozwija swoje kompetencje. W roku 2006 ukończyła Podyplomowe Studium Katechetyczno-Pedagogiczne z uzupełnieniem teologicznym na Papieskim Wydziale Teologicznym Collegium Bobolanum w Warszawie oraz w 2006 Studium Wychowania Muzycznego Carla Orffa w Akademii Muzycznej im. Fryderyka Chopina w Warszawie. W zakresie pedagogiki i psychologii wzięła udział w wielu formach doskonalenia nauczycielskiego jak: kursy (7), seminaria (8), szkolenia (8), warsztaty (4).

Podsumowując ogromne znaczenie dotychczasowych dokonań artystycznych, dydaktycznych, naukowych i organizacyjnych Pani mgr Olivii Kaczyńskiej, należy podkreślić fakt pozytywnych opinii wybitnych chórmistrzów, dołączonych do dokumentacji przewodowej: prof. dr hab. Katarzyny Sokołowskiej, prof. dr hab. Małgorzaty Nowak, prof. dr hab. Dariusza Zimnickiego, dr Alicji Szelugi.

Przewód doktorski

Na przewód doktorski mgr Olivii Kaczyńskiej składają się dwa ściśle ze sobą powiązane komponenty: dzieło artystyczne w postaci zarejestrowanego w formie video koncertu zatytułowanego *Świat muzyką malowany*, który odbył się 18 stycznia 2020 r. o g. 16:00 w Państwowej Szkole Muzycznej nr 2 im. Fryderyka Chopina w Warszawie przy ul. Namysłowskiej 4 oraz praca doktorska napisana pod kierunkiem prof. dr hab. Agnieszki Franków-Żelazny pt. *Zastosowanie elementów koncepcji Dalcroze'a, Kodalya i Orffa w pracy z chórem szkolnym na podstawie wybranych przykładów polskiej współczesnej literatury chóralnej* ukończona w 2024 roku.

Ocena dzieła artystycznego

Wykonawcami ww. koncertu są dwa zespoły Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Łazach Chór *Primus* i Chór *Animato* prowadzone przez mgr Oliwię Kaczyńską, Zespół Smyczkowy *Il solo e unico* w składzie: skrzypce I Wojciech Walasek jr., Monika Kos-Nowicka, Julia Polek, skrzypce II Emilia Walasek-Gorczyca, Agnieszka Kłosiewicz, altówki Jacek Toczyski, Joanna Ławcewicz-Musialik, wiolonczele Katarzyna Oczkowska, Nadia Bojadżijew, kontrabas Wojciech Gumiński, perkusja Piotr Gliński, Zespół perkusyjny *Marimbaki* w składzie: Oskar Jabłoński, Szymon Kaczmarek, Bruno Herman, fortepian Artur Słotwiński, słowo wprowadzające Jan Krutul. Na program koncertu złożyło się 21 utworów w następującym układzie:

- w wykonaniu Chóru *Primus* z towarzyszeniem fortepianu:

1. *Rysunek*, muz. Małgorzata Guzowska-Nowak, śl. Danuta Wawiłow
2. *Wilki*, muz. Małgorzata Guzowska-Nowak, śl. Danuta Wawiłow, Oleg Usenko
3. *Padaj, padaj deszczu wiosenny*, muz. Maciej Małecki, śl. Elżbieta Szeptyńska

4. *Kałużyści*, muz. Małgorzata Guzowska-Nowak, sł. Danuta Wawiłow

- w wykonaniu Chóru *Animato* a cappella, z akompaniamentem fortepianu lub fortepianu i zespołu perkusyjnego *Marimbaki*:

5. *Zegary*, muz. i sł. Anna Pawelec

6. *Deszcz*, muz. Anna Rocińska-Musiały, sł. Agnieszka Karcz

7. *Pokochaj wiosnę*, muz. i sł. Grzegorz Miśkiewicz

8. *Majowy deszczyk*, muz. i sł. Grzegorz Miśkiewicz

9. *Wszystko się żytko zazieleniło*, muz. Szymon Godziemba-Trytek, sł. tradycyjne

10. *Kiedy przyjdzie wiosna*, muz. Maciej Małecki, sł. Elżbieta Szeptyńska

11. *Niezapominajki*, muz. Anna Pawelec, sł. Bronisława Ostrowska

12. *Alleluja*, mu. Łukasz Farcinkiewicz

13. *Znam pewnego kawalera*, muz. Anna Pawelec, sł. Ludwik Jerzy Kern

14. *Pióra czy kolce?*, muz. Andrzej Borzym, sł. Ancja Łabuszewska

15. *Szuwary*, muz. i sł. Anna Pawelec

16. *Rapo-sssamba grzechotnika*, muz. Andrzej Borzym, sł. Ancja Łabuszewska

- w wykonaniu Chóru *Animato*, Zespołu smyczkowego *Il solo e unico* 5 części *Suity Zagrajmy w muzykę!* muz. Jan Krutul, sł. Maciej Papierski:

17. *Bębenek*

18. *Gwiazdozbiory*

19. *Zimowy song*

20. *Spacer*

21. *Piłka*

Koncert otworzyły cztery jednogłosowe piosenki z akompaniamentem fortepianu w wykonaniu 23 dzieci (22 dziewczynki, jeden chłopiec) z klas 0-3 tworzących Chór *Primus*. Zabawa muzyką, radość ze wspólnego śpiewania, feeria barw muzycznych i wizualnych w postaci ubioru chórzystek w niebieskie tiulowe spódniczki i białe koszulki, zawładnęły estradą. Dobór piosenek o treści przeznaczonej dla małych dzieci, lecz niebanalnych, zawsze z pozytywnym przesłaniem ze zgrabnymi melodiami, dostosowanymi w swym ambitusie do głosu kilkuletnich dzieci należy uznać za sukces Dyrygentki. Wykonanie każdej z czterech piosenek okraszone zostało drobnym ruchem chórzystów dostosowanym do treści literackiej, a nawet perkusyjnymi instrumentami Carla Orffa, który w swej metodzie edukacyjnej główny nacisk kładł na ekspresję wynikającą z zaangażowania dziecka i na jego możliwości twórcze. Należy podkreślić dużą dbałość Dyrygentki o słyszalne, równe końcówki spółgłosek t, k, ch itp., wyrównanie dziecięcego brzmienia chóru i swobodę wykonawczą chórzystów. Dodatkowym atutem wizualizacji treści piosenek były drobne scenki teatralne jak np. przy piosence *Wilki*, w której dwoje dzieci z odpowiednimi atrybutami naśladowało te „groźne” zwierzęta.

W drugiej części koncertu wystąpił Chór *Animato* liczący 40 dziewcząt z klas 4-8 (i jak dowiedzieć się można z pracy pisemnej Doktorantki, także kilku absolwentek). Występ poprzedził krótki dialog 4 chórzystek wprowadzający w nastrój kolejnych piosenek. Pierwszym z 12 wykonanych utworów była kompozycja Anny Pawelec pt. *Zegary*. Ciekawie opracowana piosenka od strony ruchowej z lekkim kołysaniem chórzystek, ich pstrykaniem palcami,

efektami ziewania dostosowanymi do treści literackiej aż do „ułożenia się” dziewcząt do snu przy przygaszonych światłach w sali koncertowej. Sztuką jest wyłuskać z chóralnej miniatury jej dodatkowe atuty i uatrakcyjnić wykonanie dla publiczności. Pani Olivii Kaczyńskiej ta sztuka udało się znakomicie, nie tracąc na jakości brzmienia chóru, wyrazistości tekstu literackiego czy intonacji. Drugim utworem zaprezentowanym przez Chór *Animato* była kompozycja Anny Rocławskiej-Musiały do tekstu Agnieszki Karcz pt. *Deszcz*. Utwór a cappella o wysokim stopniu trudności dla chóru dziecięcego ze względu na onomatopeiczne naśladowanie przez chórzystów deszczu o różnym natężeniu, wejścia chóru na odpowiednie wysokości dźwięku po dłuższych partiach parlando okraszonych ruchem, 3 głosowe fragmenty muzyczne z licznymi sekundowymi dysonansami rozwiązywanymi na unison. Można się domyślić ogromu pracy włożonej zarówno przez Dyrygentkę jak i chórzystki w perfekcyjne wykonanie kompozycji. Nakład pracy, w mojej ocenie, przyniósł pożądany efekt. Kolejno licznie zgromadzona publiczność usłyszała kompozycję Grzegorza Miśkiewicza *Pokochaj wiosnę*. Dziewczęta w sprawny sposób założyły na głowy kwietne wianki dostosowując rekwiizyty do treści utworu. Przyjemna piosenka z akompaniamentem fortepianu zarówno w treści literackiej jak i muzycznej przyniosła uśmiech na twarzach chórzystek, co przełożyło się na pożądane jasne brzmienie zespołu. Szersze frazy wokalne, długie dźwięki dotrzymane także w wysokich partiach, płynne legato, bardzo dobra dykcja i delikatne tony wydobywane z triangli przez dwie chórzystki, stworzyły aurę miłego, dziecięcego wyobrażenia najpiękniejszej pory roku – wiosny. Kolejnym utworem przy akompaniamencie fortepianu o wiosennej tematyce był *Majowy deszczyk* także autorstwa Grzegorza Miśkiewicza. Kompozycja wymagająca od strony artykulacji i dykcji słownej, z dużą ilością tekstu, zmiennym tempem i pstrykaniem palcami imitującym deszcz, została wykonana bardzo sprawnie i ciekawie. Następnie zabrzmiało prawykonanie utworu a cappella o tematyce ludowej Szymona Godziemby-Trytka pt. *Wszystko się zytko zazieleniło*. Wykonanie zostało okraszone folklorystycznymi chustami założonymi przez chórzystki. Zarówno Dyrygentka jak i zespół poradziła sobie z trudnościami wykonawczymi kompozycji: drobnymi przebiegami imitacyjnymi, dysonansowymi współbrzmieniami, tekstem wymagającym odpowiedniej emisji naśladującej śpiew ludowy, w niektórych odcinkach rytmem uzupełniającym i zwrotkowością. Do interpretacji kolejnych utworów chórzystki zdjęły chusty i zabrzmiał utwór Macieja Małeckiego do słów Elżbiety Szeptyńskiej pt. *Kiedy przyjdzie wiosna*. W wykonaniu tej kompozycji należy podkreślić swobodę w realizacji cieniowań dynamicznych, ładne prowadzenie frazy muzycznej, czystą intonację w niełatwej melodii, spójne brzmienie w unisonie i oktawach, czysto zaśpiewany wysoki dźwięk w sopranach w kodzie utworu oraz bardzo kulturalny, stonowany, dostosowany do chóru dziecięcego akompaniament pianisty. Wykonanie kolejnego utworu pt. *Niezapominajki* Anny Pawelec do słów Bronisławy Ostrowskiej uważam za równie udane. Najtrudniejszymi kwestiami dla zespołu mogło być utrzymanie wolnego tempa przebiegu muzycznego, bez niepożądanego *accelerando*, punktualne wypowiadanie sylab w rytmie uzupełniającym w poszczególnych głosach i parlando realizowane szeptem w zakończeniu utworu. Okazało się, że i z tymi problemami wykonawczymi zarówno Dyrygentka jak i chór pod Jej dyрекcją poradziła sobie bardzo dobrze. Prawykonanie kompozycji Łukasza Farcinkiewicza pt. *Alleluja*, jedynej sakralnej pozycji repertuarowej podczas koncertu, uważam za niezbyt udane. Należy docenić fakt prawykonania a także chęć zaprezentowania publiczności tematyki religijnej w wykonaniu Chóru *Animato*,

jednak w mojej ocenie zespół nie do końca poradził sobie z prawdopodobnie świeżym, nieośpiewanym utworem, co przejawiało się brakiem wokalne swobody wykonawczej, zwłaszcza w odcinkach o rozległym ambitusie melodyki, w wysokich partiach sopranów, detonujących dźwięki. Natomiast znakomicie zespół przedstawił muzycznie i gestami żartobliwy tekst autorstwa Ludwika Jerzego Kerna w kompozycji a cappella Anny Pawelec pt. *Znam pewnego kawalera*. Wykonanie piosenki poprzedził krótki dialog chórzystek wprowadzający w jej treść, podobnie jak i przed następną kompozycją Andrzeja Borzysa do słów Ancji Łabuszewskiej *Pióra czy kolce?* Ciekawy, o żartobliwym tekście utwór na chór, fortepian i zespół perkusyjny został poprowadzony przez Dyrygentkę pewną ręką. Doktorantka czuwała nad balansem dynamicznym pomiędzy poszczególnymi wykonawcami sugestywnie wyciszając i wzmacniając naprzemiennie chór i zespół perkusyjny realizujący rytmiczne partie na idiofonach o nieokreślonej wysokości dźwięku i werblu. Podobnie jak w innych piosenkach, w wykonaniu i tej, dodane zostały elementy teatru, tutaj w postaci naśladowania przez dwie chórzystki zwierząt, bohaterów treści literackiej utworu. Kolejny utwór a cappella Anny Pawelec pt. *Szuwary* z dźwiękonaśladowczymi odgłosami wywoływanymi pstrykaniem czy ocieraniem dłoni, oraz ostinatowym motywem zabrzmiał trochę zbyt smutno i poważnie. Wydaje się, że zbyt dużo uwagi Dyrygentka poświęciła pozamuzycznym elementom, nie do końca panując nad fragmentami 3 głosowej fakturze choralnej. Natomiast wykonanie ostatniej kompozycji drugiej części koncertu o sugestywnym tytule *Rapo-sssamba grzechotnika* Andrzeja Borzysa do słów Ancji Łabuszewskiej było na miarę finału. Dyrygentka znakomicie ogarnęła swoją postawą, sposobem dyrygowania i mimiką twarzy rozbudowany aparat wykonawczy (chór, fortepian, zespół perkusyjny, kontrabas), ruch sceniczny, warstwę tekstową w części realizowaną parlando w stylu rap i warstwę muzyczną. W trzeciej odsłonie koncertu znalazło się 5 części utworu wokalnie-instrumentalnego Jana Krutula do słów Macieja Papierskiego *Zagrajmy w muzykę!* Całość została poprowadzona przez Dyrygentkę pewną ręką, sugestywnie, sprawnie manualnie i ciekawie od strony interpretacji tekstów. Olivia Kaczyńska potrafiła uzyskać prawidłowy balans pomiędzy zespołem smyczkowym złożonym z 10 instrumentalistów a chórem dziewczęcym, co wpłynęło na pożądane w utworze wysunięcie partii wokalne na pierwszy plan. Żywiołowy ruch sceniczny w utworach *Bębenek*, *Zimowy song* (imitacja rzucania śnieżkami) i *Piłka* wprowadzały dodatkowe wrażenia artystyczne, podobnie jak przyciemnione światło w sali koncertowej i migoczące lampki imitujące gwiazdy w piosence *Gwiazdozbiory*. Należy podkreślić bardzo dobrą dykcję chórzystek w utworze *Zimowy song*, długie brzmiące wysokie dźwięki w sopranach w *Bębenku*, czyste, ładne solo dziewczynki w *Gwiazdozbiorych* i spójne, wyrównane brzmienie zespołu w całości prezentacji. Pewne niedociągnięcia zauważyć można w intonacji chóru w utworze *Spacer*, którego wykonanie uważam za najmniej udane spośród pięciu części *Zagrajmy w muzykę!* Zdarzyły się niedopracowane skoki interwałowe w melodii i zbyt rozwlekłe wolne tempo. Jednak takie drobiazgi nie wpłynęły negatywnie na pozytywny odbiór całości prezentacji, dodatkowo wzmocniony ruchem scenicznym dzieci z Chóru *Primus*, które towarzyszyły starszym koleżankom swoją zabawą i podobnymi aktywnościami wykonywanymi pod estradą przy piosenkach *Bębenek* i *Piłka*. Licznie zgromadzona publiczność nagrodziła wszystkich wykonawców gromkim aplauzem na stojąco, „wymuszając” bis.

Pani mgr Olivia Kaczyńska przedstawiła do oceny koncert dwóch stworzonych i prowadzonych przez siebie dziecięcych chórów szkolnych, który należy uznać za wyjątkowy, udany i profesjonalnie przygotowany. Doktorantka dała się poznać jako sprawna, wrażliwa na piękno muzyki dyrygentka, artystka wszechstronna, charakteryzująca się znakomitymi cechami dydaktycznymi, interpretacyjnymi, artystycznymi i osobowościowymi, których suma przyczynia się do propagowania i budowania kultury muzycznej wśród dzieci. Tytuł koncertu *Świat muzyką malowany* jest w pełni adekwatny do wydarzenia jakie zadziało się w 2020 roku w Warszawie pod dyktando Olivii Kaczyńskiej. Dzieło artystyczne przedstawione do oceny przyjmuję w pełni i z satysfakcją.

Ocena pracy doktorskiej

Na pracę doktorską napisaną pod kierunkiem prof. dr hab. Agnieszki Franków-Żelazny pt. *Zastosowanie elementów koncepcji Dalcroze'a, Kodalya i Orffa w pracy z chórem szkolnym na podstawie wybranych przykładów polskiej współczesnej literatury chóralnej* składają się trzy obszernie rozdziały, opatrzone wstępem, zakończeniem, streszczeniem, abstraktem w języku angielskim, bibliografią i aneksami w postaci biogramów kompozytorów utworów wykonanych podczas koncertu doktorskiego, opinii chórzystów (absolwentów szkoły) i tabel fonogestów J. Curvena i odczytywania rytmów według E.J.M. Cheve. Szczegółowy rozdział I traktuje o specyfice chóru szkolnego. Doktorantka opierając się na fachowej, dobrze dobranej literaturze opisuje cele i zadania chóru, cechy dobrego dyrygenta nauczyciela, zasady organizacji zespołu, naboru do chóru i jego wielkość, zasady doboru repertuaru, podstawowe zasady dydaktyki i metodyki pracy (jak zasady nauczania, metody i formy pracy, planowanie pracy i sposoby wprowadzania nowego utworu), przebieg próby (w tym przygotowanie dyrygenta do próby, rozśpiewanie, czas trwania i przebieg zajęć), warunki jakie powinna spełniać sala prób, a także koncerty, budowanie atmosfery i więzi w zespole oraz problemy wynikające ze specyfiki szkoły powszechnej. Rozdział II stanowi opis koncepcji wychowania muzycznego według Emile'a Jaques'a-Dalcroze'a, Zoltana Kodalya i Carla Orffa. Treść rozdziału świadczy o dużej wiedzy Doktorantki na temat każdej z ww. koncepcji, ich założeń i głównych idei oraz sposobów zastosowania w pracy z chórem szkolnym. Najciekawszym rozdziałem pracy jest refleksja nad zastosowaniem ww. trzech koncepcji wychowania muzycznego w analizowanych utworach wykonanych podczas koncertu w ramach przewodu doktorskiego. Pani mgr Olivia Kaczyńska dzieli się z czytelnikiem źródłami inspiracji i doboru utworów, opisem aparatu wykonawczego oraz strukturą dramaturgiczną koncertu. W tym twórczym rozdziale pracy, Doktorantka podejmuje próbę udowodnienia tezy, że łączenie elementów metod Dalcroze'a, Kodalya i Orffa jest najbardziej skuteczne w pracy z dziecięcym chórem w szkole ogólnokształcącej. Z każdej metody czerpie różne elementy: z koncepcji Jaques'a-Dalcroze'a ruch sceniczny dostosowany do treści literackiej danego utworu i podkreślenia charakteru muzyki, z koncepcji Carla Orffa rytm tekstu słownego utworów, grup rytmicznych prezentowanych za pomocą gestodźwięków czyli body percussion, oraz tzw. instrumentarium Orffa, czyli głównie perkusyjnych idiofonów drewnianych i metalowych o nieokreślonej wysokości dźwięku a z koncepcji Zoltana Kodalya szybkie nauczanie partii wokalnych za pomocą fonogestyki czyli gestów dłoni przyporządkowanych stopniom skali i taktacji wspierającej sprawne odczytywanie rytmów. Każdy z 21 utworów Doktorantka opisuje osobno, w sposób bardzo przejrzysty, w tabelarycznym ujęciu podstawowych cech

muzycznych i elementów trzech koncepcji wychowania muzycznego, zastosowanych w trakcie przygotowania wykonania danej piosenki, cytując pełen tekst literacki oraz wskazując najważniejsze problemy wykonawcze i sposoby ich pokonywania. Autorefleksja jaka przemawia przez Doktorantkę budzi mój szacunek i podziw dla Jej w pełni profesjonalnego zagłębiania się w materię muzyczną i tekstową wykonanych utworów. Paleta pomysłów Pani Olivii Kaczyńskiej w pracy nad miniaturami chóralnymi przeznaczonymi dla chórów dziecięcych wydaje się nieograniczona. W mojej ocenie podstawowe założenia trzech koncepcji wychowania muzycznego Dalcroze'a, Kodalya i Orffa jak zasada powszechności, wprowadzania praktyki przed teorią oraz równowagi między nauką i zabawą, są znakomicie realizowane przez Dyrygentkę w pracy ze swoimi chórami szkolnymi, czego dowodem jest zarówno udany koncert doktorski jak i sukcesy konkursowo-koncertowe zespołów opisane w dokumentacji Doktorantki.

Konkluzja

Pani mgr Olivia Kaczyńska przedstawiła do oceny w przewodzie doktorskim zarówno oryginalne dzieło artystyczne w postaci nagrania DVD koncertu jak i pracę pisemną prezentującą ogólną wiedzę teoretyczną z zakresu dyrygentury. Oba komponenty należy uznać za wyjątkowe, mające duże znaczenie w dyscyplinie sztuki muzycznej, zarówno w dyrygenturze jak i szerzej pojmowanej edukacji muzycznej dzieci i młodzieży. Kulturotwórcza rola, jaką przez swoją działalność artystyczną i dydaktyczną pełni Doktorantka zasługuje na uznanie. Niezwykle cenną cechą Doktorantki jest ciągłe doskonalenie i poszukiwanie nowych metod pracy z dziećmi, co owocuje coraz wyższym poziomem artystycznym Jej zespołów, wzbogacaniem świata muzycznego dzieci oraz kształtowaniem postaw estetycznych w późniejszych latach. Jej profesjonalizm połączony z doświadczeniem i wiedzą przynoszą ogromne korzyści nie tylko małym chórzystom ale i ich rodzicom uczestniczącym w życiu zespołów, świadomie kształtując ich postawy muzyczne. Tego rodzaju działalność jest więc nie do przecenienia. Pani Olivia Kaczyńska jawi się jako osoba w pełni oddana swojej pracy, zaangażowana w podejmowanie inicjatyw chóralnych i edukacyjnych, przez co znacząco wpisuje się w upowszechnianie i propagowanie kultury polskiej.

Biorąc pod uwagę złożoną do oceny rozprawę doktorską, zarówno dzieło artystyczne jak i pracę pisemną wnioskuję o nadanie mgr Olivii Kaczyńskiej stopnia doktora w dziedzinie sztuk muzycznych, dyscyplinie artystycznej dyrygentura.